

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. gegužės 21 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2018/0199(COD)

5488/21
ADD 1

FSTR 7
REGIO 7
FC 1
CADREFIN 32
RELEX 35
CODEC 75

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMO PROJEKTAS

Dalykas: Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija siekiant priimti EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTĄ dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG), kuris remiamas Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšomis

– Tarybos motyvų pareiškimo projektas

I. IVADAS

1. 2018 m. gegužės 29 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Reglamento dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo („Interreg“), kuriam skiriamos Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšos¹ (INTERREG reglamentas), kuris yra 2021–2027 m. sanglaudos politikos teisės aktų rinkinio dalis. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 174, 176 ir 177 straipsnius svarbiausias Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) politikos tikslas – stiprinti Sąjungos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą mažinant įvairių ES regionų skirtumus, ypatingą dėmesį skiriant tam tikrų kategorijų regionams, įskaitant konkrečią nuorodą į pasienio regionus. INTERREG reglamentu priimamos konkrečios nuostatos, taikomos, kai viena ar daugiau valstybių narių ir jų regionai, taip pat viena ar daugiau valstybių narių ir ES nepriklausančių šalių bei jų regionai bendradarbiauja abipus sienos.
2. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę priėmė 2018 m. rugsėjo 19 d.², o Regionų komitetas nuomonę priėmė 2018 m. gruodžio 5 d.³
3. Europos Parlamentas priėmė poziciją per pirmąjį svarstymą dėl INTERREG reglamento 2019 m. kovo 26 d. plenariniame posėdyje.
4. Struktūrinių priemonių darbo grupė pasiūlymą dėl INTERREG reglamento nagrinėjo ne viename posėdyje pirmininkaujant Bulgarijai, Austrijai, Rumunijai, Suomijai, Kroatijai ir Vokietijai.
5. 2019 m. gegužės 29 d. Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino pirminius dalinius derybų įgaliojimus. 2020 m. spalio 5 d. Nuolatinių atstovų komitetas atnaujino dalinius derybų įgaliojimus, kad būtų atsižvelgta į Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos ir gaivinimo priemonių rinkinio, priimtas 2020 m. liepos 17, 18, 19, 20 ir 21 d. Europos Vadovų Tarybos specialiajame posėdyje.

¹ Dok. ST 9536/18 + ADD 1.

² OL C 440, 2018 12 6, p. 116.

³ OL C 86, 2019 3 7, p. 137.

6. Remdamosi šiais įgaliojimais, pirmininkavusios Suomija, Kroatija ir Vokietija surengė tarpinstitucines derybas; jos užbaigtos 2020 m. gruodžio 2 d.
7. 2020 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento Regioninės plėtros komitetas (REGI) patvirtino tarpinstitucinių derybų rezultatus. 2021 m. sausio 20 d. REGI komiteto pirmininkas nusiuntė Tarybai pirmininkaujančiai valstybei narei laišką, kuriame nurodė, kad jis plenariniame posėdyje rekomenduos per antrąjį svarstymą Parlamente pritarti Tarybos pozicijai, tekstą patikrinus teisininkams lingvistams.
8. Atsižvelgiant į pirmiau nurodytą susitarimą ir tekstą peržiūrėjus teisininkams lingvistams, [2021 m. xxxx] Taryba priėmė poziciją per pirmąjį svarstymą, laikydamasi SESV 294 straipsnyje nustatytos įprastos teisėkūros procedūros.

II. TIKSLAS (1 STRAIPSNIS)

9. Pagal SESV 176 straipsnį ERPF paskirtis – padėti ištaisyti pagrindinius Sąjungos regionų pusiausvyros sutrikimus. Pagal minėtą SESV straipsnį ir 174 straipsnio antrą ir trečią pastraipas ERPF turi padėti mažinti įvairių regionų plėtros lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų atsilikimą, o ypatingas dėmesys turi būti skiriamas tam tikrų kategorijų regionams, įskaitant konkrečią nuorodą į pasienio regionus.
10. INTERREG reglamentu priimamos reikiamos konkrečios nuostatos, susijusios su Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslu (INTERREG), taikomos, kai viena ar daugiau valstybių narių ir jų regionai bendradarbiauja abipus sienos veiksmingo programavimo srityje, įskaitant nuostatas dėl techninės paramos, stebėsenos, vertinimo, komunikacijos, tinkamumo finansuoti, valdymo ir kontrolės, taip pat finansų valdymo.

11. Norint remti INTERREG programas pasitelkiant Sąjungos išorės finansavimo priemones (pasirengimo narystei paramos priemonę (PNPP III), Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP)), INTERREG reglamente nustatoma papildomų konkrečių tikslų ir taisyklių, kad šie fondai būtų įtraukti į INTERREG programas. INTERREG reglamentu taip pat nustatoma, kad užjūrio šalys ir teritorijos (UŠT) gali dalyvauti INTERREG programose.
12. Kalbant apie INTERREG programų rėmimą INTERREG fondų (ERPF ir Sąjungos išorės finansavimo priemonių) lėšomis, INTERREG reglamentu nustatomi konkretūs INTERREG tikslai, tinkamumo kriterijai valstybėms narėms, trečiosioms valstybėms, šalims partnerėms, UŠT ir jų regionams, finansiniai ištekliai ir jų skyrimo kriterijai.

III. PER PIRMAJĮ SVARSTYMĄ PRIIMTOS TARYBOS POZICIJOS ANALIZĖ

a) INTERREG kryptys (3 straipsnis)

13. Pagal Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją, tarpvalstybinio, tarptautinio ir tarpregioninio bendradarbiavimo programos bus tęsiamos pagal INTERREG. Visos šios programos yra pagrįstos atsižvelgiant į kiekvienos privalumus, o sėkmingos programų sritys bus tęsiamos toliau.
14. Atsižvelgiant į tarpvalstybinio ir tarptautinio bendradarbiavimo 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu atokiausiuose regionuose patirtį ir tai, kad abiejų krypčių derinimas pagal vieną programą vienoje bendradarbiavimo teritorijoje nepadėjo pakankamai supaprastinti tvarkos, kuria vadovaujasi programos institucijos ir paramos gavėjai, buvo sukurta speciali atokiausių regionų kryptis, kad atokiausi regionai galėtų bendradarbiauti su kaimyninėmis valstybėmis ir teritorijomis veiksmingiausiu ir paprasčiausiu būdu.

15. Pagal INTERREG tikslą ERPF ir (kai taikytina) Sąjungos išorės finansavimo priemonių lėšomis bus remiamos šios kryptys:

- **A kryptis:** tarptautinis gretimų regionų bendradarbiavimas siekiant skatinti integruotą ir darnią regioninę plėtrą tarp kaimyninių sausumos ir jūrų pasienio regionų;
- **B kryptis:** tarptautinis bendradarbiavimas didesnėse tarptautinėse teritorijose ar aplink jūrų baseinus, kuriame dalyvauja valstybių narių, trečiųjų valstybių, valstybių partnerių ir UŠT nacionaliniai, regioniniai ir vietos programos partneriai, siekiant didesnės teritorinės integracijos;
- **C kryptis:** tarpregininis bendradarbiavimas siekiant didinti sanglaudos politikos veiksmingumą skatinant:
 - a) programą INTERREG Europe,
 - b) programą URBACT,
 - c) programą INTERACT ir
 - d) programą ESPON;
- **D kryptis:** atokiausių regionų bendradarbiavimas tarpusavyje ir su kaimyninėmis trečiosiomis valstybėmis, valstybėmis partnerėmis, UŠT, regioninės integracijos ir bendradarbiavimo organizacijomis arba keliomis iš jų, siekiant sudaryti palankesnes kaimyninių regionų integracijos ir darnaus vystymosi sąlygas.

b) Konkretūs INTERREG tikslai ir paramos telkimas pagal temas (14 ir 15 straipsniai)

16. ERPF lėšomis pagal INTERREG prisidedama siekiant konkrečių sanglaudos politikos tikslus atitinkančių tikslų. Tačiau skirtingus politikos tikslus atitinkančių konkrečių tikslų sąrašas pritaikomas atsižvelgiant į specifinius INTERREG poreikius, kad būtų galima imtis ESF remiamo pobūdžio intervencinių priemonių įgyvendinant bendrus veiksmus pagal INTERREG programas. Be to, pridedami du konkretūs INTERREG tikslai: „geresnis bendradarbiavimo valdymas“ ir „saugesnė ir labiau apsaugota Europa“. Per pirmąjį svarstymą priimtoje Tarybos pozicijoje užtikrinama tinkama penkių sanglaudos politikos tikslų ir dviejų konkrečių INTERREG tikslų pusiausvyra.
17. Atsižvelgiant į tai, pagal INTERREG programas gali būti remiamas konkretus INTERREG tikslas „geresnis bendradarbiavimo valdymas“, imantis vieno ar kelių iš šių veiksmų:
- a) stiprinti viešojo sektoriaus institucijų, ypač tų, kurioms pavesta valdyti konkrečią teritoriją, ir suinteresuotųjų subjektų institucinius gebėjimus (visos kryptys);
 - b) gerinti veiksmingą viešąjį administravimą, skatinant teisinį ir administracinį bendradarbiavimą, piliečių, pilietinės visuomenės veikėjų ir institucijų bendradarbiavimą, visų pirma siekiant pašalinti teises ir kitas kliūtis pasienio regionuose (A, C, D ir, kai tikslinga, B kryptys);
 - c) stiprinti tarpusavio pasitikėjimą, visų pirma skatinant žmonių tarpusavio ryšiais pagrįstus veiksmus (A, D ir, kai tikslinga, B kryptys);
 - d) stiprinti viešojo sektoriaus institucijų ir suinteresuotųjų subjektų institucinius gebėjimus įgyvendinti makroregionines ir jūrų baseinų strategijas, taip pat kitas teritorines strategijas (visos kryptys);
 - e) stiprinti tvarią demokratiją ir remti pilietinės visuomenės veikėjus ir jų vaidmenį reformų procesuose ir perėjime prie demokratijos (visos kryptys, dalyvaujant trečiosioms valstybėms, šalims partnerėms arba UŠT) ir
 - f) kiti veiksmai, kuriais remiamas geresnis bendradarbiavimo valdymas (visos kryptys).

18. Kita vertus, pagal INTERREG programas taip pat galima remti konkretų INTERREG tikslą „saugesnė ir labiau apsaugota Europa“, vykdant sienų kirtimo valdymo ir judumo bei migracijos valdymo veiksmus, įskaitant trečiųjų valstybių piliečių (pavyzdžiui, migrantų ir asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga) apsaugą ir ekonominę bei socialinę integraciją.
19. Ne daugiau kaip 20 % pagal kiekvieną INTERREG A, B ir D kryptių programą turimų išteklių gali būti skiriama konkrečiam INTERREG tikslui „geresnis bendradarbiavimo valdymas“ ir ne daugiau kaip 5 % gali būti skiriami konkrečiam INTERREG tikslui „saugesnė ir labiau apsaugota Europa“.
20. Kalbant apie lėšų telkimą pagal temas, pagal su Parlamentu pasiektą susitarimą numatoma bent 60 % pagal kiekvieną INTERREG A, B ir D kryptių programą turimų išteklių skirti antram politikos tikslui (žalesnė, mažo anglies dioksido kiekio ir prie nulinio anglies dioksido kiekio technologijų pereinanti ekonomika ir atspari Europa) ir ne daugiau kaip dviem kitiems politikos tikslams, o pagal INTERREG A krypties programas prie vidaus sausumos sienų ne mažiau kaip 60 % bus skiriama 2-am politikos tikslui ir ketvirtam politikos tikslui (socialiai atsakingesnė ir įtraukesnė Europa įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį) ir ne daugiau kaip dviem kitiems politikos tikslams.

c) Mažų projektų fondai (25 straipsnis)

21. Maži projektai suburia asmenis vietos lygmeniu ir yra svarbūs pasienio regionų plėtrai. Šie projektai išsiskiria tuo, kad jų apimtis nedidelė, todėl atitinkamai ir reikalinga finansinė parama yra nedidelė. Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija užtikrinama, kad maži projektai galėtų būti sėkmingai įgyvendinami supaprastinant jiems taikomą būtiną tvarką ir įtraukiant aiškias jų valdymo taisykles.
22. Galutiniai mažų projektų fondo lėšų gavėjai gaus paramą per fondo paramos gavėją ir įgyvendins mažus projektus per tą mažų projektų fondą (toliau – mažas projektas). Paramos gavėjas gali būti tarpvalstybinis juridinis subjektas arba Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė (ETBG), arba subjektas, turintis juridinio asmens statusą. Pagal kiekvieną INTERREG programą bus galima steigti mažų projektų fondus, nes bendras įnašas į mažų projektų fondus neviršija 20 % visų tai INTERREG programai skirtų lėšų.

d) Trečiųjų valstybių arba šalių partnerių, UŠT arba regioninės integracijos ir bendradarbiavimo organizacijų dalyvavimas INTERREG programose pagal pasidalijamojo valdymo principą (53–60 straipsniai)

23. Tarybos per pirmąjį svarstymą priimta pozicija yra žingsnis į priekį siekiant supaprastinti bendradarbiavimą už Sąjungos ribų. Siekiant, kad ir dalyvaujančiose valstybėse narėse, ir dalyvaujančiose trečiojoje valstybėse ar šalyse partnerėse, UŠT arba regioninės integracijos ir bendradarbiavimo organizacijose būtų galima taikyti kuo bendresnį taisyklių rinkinį pagal pasidalijamąjį valdymą, bus taikomos įprastos INTERREG taisyklės. Tačiau reikia tam tikrų patikslinimų, kad būtų atsižvelgta į dalyvius, kuriems nėra taikoma ES teisė. Šiomis aplinkybėmis šiame skyriuje nustatomos konkrečios taisyklės dėl programų institucijų, valdymo metodų, tinkamumo finansuoti, didelių infrastruktūros projektų, viešųjų pirkimų, finansų valdymo ir finansavimo susitarimų sudarymo.

24. Remiamasi tuo, kad išlaidų tinkamumas finansuoti yra susietas su tuo, kad atitinkama trečioji valstybė, šalis partnerė arba UŠT pasirašo finansavimo susitarimą. INTERREG programos institucijas gali atstoti panašios trečiųjų valstybių, šalių partnerių arba UŠT paskirtos institucijos. Paramos gavėjų viešieji pirkimai bus vykdomi laikantis išorės viešiesiems pirkimams taikomų taisyklių, išdėstytų Finansiniame reglamente. Kai parama teikiama pagal Sąjungos išorės finansavimo priemonę arba kai pervedamas papildomas trečiojo valstybės, šalies partnerės arba UŠT įnašas, bus nustatyta kita nei nacionalinė bendro finansavimo norma.

e) Specialiosios nuostatos dėl netiesioginio valdymo (61 straipsnis)

25. Su Parlamentu pasiektame susitarime numatyta galimybė INTERREG programas pagal atokiausių regionų bendradarbiavimo kryptį (D kryptis) įgyvendinti taikant netiesioginį valdymą. Nustatomos konkrečios taisyklės dėl to, kaip visas šias programas arba jų dalį įgyvendinti pagal netiesioginio valdymo principą.

IV. IŠVADA

25. Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija atspindi kompromisinį susitarimą, pasiektą Tarybos ir Europos Parlamento derybų metu, padedant Komisijai.
26. Tarybos manymu, jos per pirmąjį svarstymą priimta pozicija yra subalansuotas tekstas dėl visų INTERREG programų, kurias apima šis reglamentas 2021–2027 programavimo laikotarpiu.
